

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătories

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Valentina Colesnic, reprezentat de avocatul Serghei Filatov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ralii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil

și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Ralii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile

și acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Ralii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului,

c o n s t a t ă:

La 21 mai 2014, Ralii Tofan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil.

La 24 iunie 2014 Lidia Bruma a depus acțiune reconvențională împotriva lui Ralii Tofan, notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității

contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului și radierea datelor din Registrul bunurilor imobile.

Pe parcursul examinării cauzei Lidia Bruma a depus acțiune reconvențională împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut și radierea datelor din Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea protocolară din 12 septembrie 2014 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău a fost atrasă în calitate de copârț notarul Tatiana Ungureanu.

Prin încheierea din 18 martie 2015 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile a fost suspendat pînă la determinarea succesorului în drepturi a Lidiei Bruma.

La 27 octombrie 2016 Boris Bruma a depus acțiune reconvențională împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău s-a respins cererea lui Boris Bruma cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a restituit acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Prin decizia din 31 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de Boris Bruma, s-a casat încheierea din 02 noiembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău și s-a emis o nouă încheiere prin care s-a admis cererea lui Boris Bruma cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a scutit parțial Boris Bruma de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale, determinînd spre achitare suma de 150 lei, deja achitată.

Prin hotărîrea din 29 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan. Au fost evacuați Valentina Colesnic, Boris Bruma și Dumitru Colesnic din imobilul situat pe adresa mun. Chișinău, str-la Xxxx139, nr. cadastral xxxx, xxxx.01 și xxxx.02. A fost obligat Dumitru Colesnic să elibereze imobilul situat pe adresa mun. Chișinău, str-la

Xxxx139, nr. cadastral xxxx, xxxx.01 și xxxx.02. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma, succedată în drepturi de Valentina Colesnic împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile. S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

La 23 octombrie 2018 Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din 29 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii din 29 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea ui Boris Bruma, reprezentat de avocatul Mariana Cocos și s-a suspendat procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile și acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, pînă la determinarea succesorilor în drepturi a intimatului Dumitru Colesnic.

La data de 29 noiembrie 2018, Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către Valentina Colesnic,

reprezentată de avocatul Serghei Filatov, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin cererea de recurs recurenta Valentina Colesnic a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu repunerea Valentinei Colesnic în termenul de declarare a apelului cu dispunerea examinării fondului apelului de un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurenta, Valentina Colesnic a indicat că a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, din motiv că nu a fost informată în modul corespunzător despre examinarea cauzei și nici despre pronunțarea hotărârii contestate, precum și din cauza asistării în perioada mai-iunie 2018 a fiului grav bolnav, aflat la spital.

La fel, recurenta a indicat că a luat cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe la data de 02 octombrie 2018.

Recurenta Valentina Colesnic a menționat că la 23 octombrie 2018 a depus în instanța de apel cerere privind suspendarea examinării cauzei din motivul decesului Dumitru Colesnic la 16 iulie 2018. Astfel, în cadrul ședinței din 14 noiembrie 2018 instanța de apel a examinat prioritar chestiunea repunerii în termenul de declarare a apelului, iar ulterior cererea de suspendare a procesului, deși instanța de apel nu trebuia să examineze cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului pînă la examinarea chestiunii de suspendare obligatorie a procesului în legătură cu decesul participantului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată de instanța de apel, în adresa participanților la proces, conform scrisorii de expediere anexată la materialele cauzei (f.d.199 vol. II). Totodată, instanța de recurs reține că încheierea recurată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 29 noiembrie 2018.

Astfel, recursul declarat de Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, la data de 29 noiembrie 2018, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de către declarat de Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni, într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Rădiu Tofan. Au fost evacuați Valentina Colesnic, Boris Bruma și Dumitru Colesnic din imobilul situat pe adresa mun. Chișinău, str-la Xxxx139, nr. cadastral xxx, xxx.01

și xxxx.02. A fost obligat Dumitru Colesnic să elibereze imobilul situat pe adresa mun. Chișinău, str-la Xxxx139, nr. cadastral xxxx, xxxx.01 și xxxx.02. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma, succedată în drepturi de Valentina Colesnic împotriva lui Rarii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile. S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Rarii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare (f.d.124 vol. II).

La 23 octombrie 2018 Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată (f.d.163-167 vol. II).

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.191-195 vol. II).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a respins cererea apelantei Valentina Colesnic cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, din motivele reținute infra.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În corespundere cu art. 116 alin. (3) și (4) Cod de procedură civilă, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în

care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel, cu privire la respingerea cererii Valentinei Colesnic de repunere în termenul de declarare a apelului. Or, apelanta nu a anexat probe care ar confirma cu certitudine, că a depus apelul în termenul legal și nici care ar confirma temeinicia omiterii termenului de declarare a apelului.

În motivarea recursului, recurenta, Valentina Colesnic a indicat că a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, din motiv că nu a fost informată în modul corespunzător despre examinarea cauzei și nici despre pronunțarea hotărârii contestate.

Instanța de recurs reține că conform materialelor cauzei la 04 noiembrie 2014, pîrîtul Dumitru Colesnic, a depus cerere prin care a solicitat amînarea ședinței de judecată numită pentru aceeași dată, iar Valentina Colesnic a recepționat contra semnătură încheierea din 04 noiembrie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, prin care părțile în proces, au fost convocate pentru ședința de judecată fixată pentru data de 24 noiembrie 2014 și 16 decembrie 2014 (f.d.92 vol. I).

Astfel, recurenta Valentina Colesnic a aflat despre faptul că litigiul dedus judecății se află pe rolul instanței de judecată încă la data de 04 noiembrie 2014.

La fel, pe parcursul examinării cauzei, Valentina Colesnic a depus la data de 18 martie 2015 cerere de suspendare a procesului (f.d.114 vol. I) și cerere privind înlocuirea părții în proces, a Lidiei Bruma cu succesorii ei în drepturile procedurale, fiica Valentina Colesnic și feciorul Boris Bruma (f.d.120 vol. I).

Instanța de recurs reține că Valentina Colesnic a fost prezentă în ședința de judecată a primei instanțe din 18 martie 2015, conform procesului verbal al ședinței de judecată din 18 martie 2015 (f.d.123 vol. I), cînd a fost adoptată încheierea din data de 18 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău prin care procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile a fost suspendat pînă la determinarea succesorului în drepturi a Lidiei Bruma (f.d.124 vol. I).

Ulterior, Valentina Colesnic a participat personal în mai multe ședințe de judecată, și anume în ședințele de judecată din data de 08 iunie 2015, data de 08 februarie 2016, 13 aprilie 2016, 28 aprilie 2017, 15 mai 2017, fapt confirmat prin procesele verbale ale ședințelor de judecată din datele menționate supra (f.d.142, 180 vol. I, f.d.115 vol. II).

Instanța de recurs menționează că pe parcursul examinării cauzei Valentina Colesnic a fost reprezentată de avocatul Viorica Gladun, în baza mandatului MA0074216 din 18 martie 2016 (f.d.184 vol. I). Astfel, reprezentantul Valentinei Colesnic, avocatul Viorica Gladun a participat în mai multe ședințe de judecată și anume în ședințele de judecată din data de 23 martie 2016, 13 aprilie 2016, 18 aprilie 2016, 21 aprilie 2016, 28 aprilie 2016, 12 mai 2016, 31 mai 2016, 10 iunie 2016, 22 iunie 2016, 18 august 2016, 01 septembrie 2016, 27 octombrie 2016, 02 noiembrie 2016, fapt confirmat prin procesele verbale ale ședințelor de judecată din datele menționate supra (f.d.185 vol. I, f.d.100-123 vol. II).

Mai mult, Colegiul indică că Valentina Colesnic a manifestat un comportament activ pe parcursul examinării cauzei în prima instanță depunând mai multe cereri.

Astfel, la data de 30 noiembrie 2015, Colesnic Valentina a depus repetat cerere privind înlocuirea părții în proces a Lidiei Bruma cu succesorul în drepturile procedurale, Valentina Colesnic (f.d.165 vol. I).

La fel, a depus cereri de amânare a examinării cauzei (f.d.190 vol. I), cerere de recurs împotriva actelor de dispoziție emise de prima instanță (f.d.194 vol. I) iar, la data de 03 aprilie 2018, Valentina Colesnic a depus cerere privind anexarea la dosar a unui extras medical (f.d.90-91 vol. I).

Totodată, conform telefonogramei anexată la materialele dosarului, se confirmă că Valentina Colesnic și avocatul acesteia, Viorica Gladun au solicitat amânarea examinării cauzei pentru o altă dată, pe motiv de imposibilitate de a se prezenta la proces (f.d.182 vol. I).

Instanța de recurs respinge argumentele Valentinei Colesnic precum că nu a fost informată în modul corespunzător despre examinarea cauzei deduse judecării.

În conformitate cu art. 102 alin. (1) Cod de procedură civilă, în vigoare la data examinării cauzei în prima instanță, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Astfel, Colegiul relevă că Valentina Colesnic a fost citată de prima instanță prin intermediul citațiilor expediate în adresa acesteia (f.d.161, 171 vol. I, f.d.25 vol. II) dar și a recipiselor semnate personal de către aceasta (f.d.143 vol.I, f.d.37, 39, 41, 48 vol. II).

Instanța de recurs indică că prima instanță a expediat citațiile la adresa indicată de Valentina Colesnic, însă acestea nu au fost reclamate de recurentă, iar nereclamarea de la oficiul poștal a corespondenței expediate în adresa sa, se echivalează cu înștiințarea acesteia.

Or, conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterea nereclamată este trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În conformitate cu pct. 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora

la oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile “Citație” și “Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice.

În conformitate cu art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă, în vigoare la data examinării cauzei în prima instanță, dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Instanța de recurs menționează că Valentina Colesnic a fost citată public, prin intermediul Monitorului Oficial nr. 58-66 din 23 februarie 2018 (f.d.87 vol. II).

Mai mult, deși prin încheierea din 18 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile a fost suspendat pînă la determinarea succesorului în drepturi a Lidiei Bruma (f.d.124 vol. I).

Instanța de recurs reține că recurenta Valentina Colesnic a cunoscut despre reluarea procesului dispusă prin încheierea din 30 noiembrie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău (f.d.169 vol. I). Ori, Valentina Colesnic a participat personal în mai multe ședințe de judecată după reluarea procesului, și anume în ședințele de judecată din data 08 februarie 2016, 13 aprilie 2016, 28 aprilie 2017, 15 mai 2017, fapt confirmat prin procesele verbale ale ședințelor de judecată din datele menționate supra (f.d.180 vol. I, f.d.115 vol. II).

Ținînd cont de cele reținute supra, Colegiul relevă că sunt neîntemeiate argumentele recurentei Valentina Colesnic că nu a fost informată în modul corespunzător despre examinarea cauzei. Mai mult, instanța de recurs respinge argumentele Valentinei Colesnic că nu a fost înștiințată despre pronunțarea hotărîrii contestate cu apel.

Or, conform materialelor cauzei, prima instanță a expediat copia hotărîrii din data de 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central în adresa Valentinei Colesnic la data de 29 mai 2018, conform scrisorii de expediere nr. 10658/10559 (f.d.126 vol. II).

În aceeași ordine de idei, Colegiul subliniază că recurenta nu a susținut că nu a cunoscut despre termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la pronunțarea hotărîrii și ea trebuia să-și asume responsabilitatea pentru consecințele deciziei sale de a se informa despre soarta litigiului dedus judecătii pînă la 28 septembrie 2018, cînd reprezentantul Valentinei Colesnic, avocatul Serghei Filatov a studiat materialele cauzei. Așteptarea acesteia din 29 mai 2018 pînă la 28 septembrie 2018 nu este motivată.

Ori, drepturile procedurale sunt însoțite de obligații procedurale (a se vedea Zubac vs Croația (M.C.), 5 aprilie 2018, parag. 93), iar părțile din litigiu trebuie să depună un anumit efort în ceea ce privește respectarea etapelor procedurale referitoare la cazul lor.

Colegiul consideră neîntemeiată argumentul recurentei Valentina Colesnic pentru repunerea în termenul de declarare a apelului, din cauza asistării în perioada mai-iunie 2018 a fiului grav bolnav, aflat la spital.

Instanța de recurs indică că acest fapt nu este temei de repunere în termenul de declarare a apelului în condițiile în care acesta nu poate fi apreciat ca un impediment la depunerea cererii de apel în termenul de declarare a apelului. Ori, asistarea în spital a fiului nu a lipsit-o de posibilitatea de a-și realiza dreptul procedural de a ataca hotărârea judecătorească.

Mai mult, recurenta a indicat că a asistat în perioada mai-iunie 2018 fiul grav bolnav, aflat la spital, însă nu și-a motivat comportamentul pasiv din iunie 2018 până la 28 septembrie 2018, când a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de apel întemeiat și justificat a respins cererea de repunere a Valentinei Colesnic în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă coroborat cu dispozițiile art. 111 Cod de procedură civilă, termenul de exercitare a căii de atac, în ordine de apel, începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

Instanța de recurs reține că materialele cauzei denotă că Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, doar la 23 octombrie 2018 (f.d.163 vol. I), cu încălcarea evidentă a termenului imperativ de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prevăzut expres de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, prevăd că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de

îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

La fel, instanța de recurs respinge argumentul recurentei Valentina Colesnic precum că instanța de apel nu urma să examineze cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului, pînă la examinarea chestiunii de suspendare obligatorie a procesului în legătură cu decesul participantului.

Ori, instanța de apel primordial la primirea cererii de apel verifică dacă aceasta întrunește exigențele unei cereri de apel, ulterior soluționează alte cereri și demersuri a participanților la proces.

În asemenea circumstanțe, Colegiul conchide că în cazul unei eventuale admiteri a cererii Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov și repunerii neîntemeiate a acesteia, în termenul de declarare a apelului, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La fel, Colegiul reține că soluția oferită de instanța de apel este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din data de 29 septembrie 2008), unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție, care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov și a menține încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov.

Se menține încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea Valentinei Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către Valentina Colesnic, reprezentată de avocatul Serghei Filatov, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rădii Tofan împotriva Lidiei Bruma, succedată de Valentina Colesnic și Boris Bruma și a lui Dumitru Colesnic cu privire la obligarea eliberării imobilului, înlăturarea obstacolelor în posesia și folosința bunului imobil, prin evacuarea din imobil și acțiunea reconvențională depusă de Lidia Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea nulității acordului adițional la contractul de vânzare -cumpărare, recunoașterea nulității antecontractului, recunoașterea nulității contractului de împrumut, radierea datelor din Registrul bunurilor imobile și acțiunea reconvențională depusă de Boris Bruma împotriva lui Rădii Tofan și Dumitru Colesnic, intervenienți accesorii notarul Tatiana Ungureanu, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan